

IDEAS2EVIDENCE
Bygger kunnskap

Evaluering av Inkludering i idrettslag

Ved prosjektleder Linn Synnøve Skutlaberg

Evalueringsoppdraget

- Vurdere måloppnåelse, utforming og forvaltning av ordningen i perioden 2013-2019
- Datakilder og metoder
 - Tilskuddsdokumentasjon
 - Intervjuer med representanter for KUD, NIF og samtlige idrettsråd og –kretser som forvalter tilskuddet i 2020
 - Casestudier i seks idrettslag som får tilskudd
 - Intervjuer med seks idrettslag og idrettsråd i kommuner utenfor ordningen
- Sentrale endringer i ordningen i perioden 2013-2019
 - Bevilgningen er doblet (2013-2019).
 - Ordningens nedslagsfelt er utvidet med en rekke nye kommuner (2015-2016)
 - Tydeliggjøring av hvor stor andel av midlene som kan benyttes til administrasjon (2019)

Bakgrunn og kontekst

- Ett av flere virkemidler i idrettspolitikken, som skal nå målet om *Idrett og aktivitet for alle* og bidra til gode rammevilkår for et omfattende og inkluderende lokalt aktivitetstilbud.
- Ett virkemiddel som rettes mot frivillig sektor, og som derfor skal være enkel og ubyråkratisk, og legge til rette for en frivillig sektor som vokser nedenfra og som er mest mulig fri fra politisk styring.
- Ett av flere virkemidler rettet lokal frivillig sektor for å inkludere barn og unge med innvandrerbakgrunn og/eller barn og unge fra familier med lav betalingsevne.
- Inkludering i idrettslag har røtter tilbake til 1993, men hovedelementene i dagens utforming ble i all hovedsak fastsatt i 2005-2006.
- Ordningen er evaluert tre ganger tidligere, og sist i 2011 (Nødland og Vassenden, 2011).

Våre hovedkonklusjoner

- Tilskuddet finansierer ulike tiltak og aktiviteter som bidrar til inkludering av målgruppene i bred forstand
- Det er likevel varierende måloppnåelse når det gjelder varig deltakelse i idrett/rekruttering, videreutvikling av idrettslagenes inkluderingsarbeid, og økt aktivitet – og tilskuddet utløser i varierende grad aktiviteter som lagene ellers ikke ville gjort.
- Treffsikkerheten kan bli bedre, både ved å justere i utforming og i forvaltningen av tilskuddet
- Forvaltningsmodellen er kompleks, men fungerer likevel
- Inkludering i idrettslag bør videreføres – og videreutvikles
 - Ordningen er rettet mot et viktig samfunns mål, og skaper aktiviteter som inkluderer målgruppene
 - Ordningen setter den lokale idretten i førersetet. Det gir mulighet for tilpasning til lokale behov og rammebetingelser, og til å koordinere med kommunale myndigheter og andre lokale aktører
 - Andre måter å bruke midlene på, ville ikke inkludert målgruppene på en like god måte.

Anbefalinger for å bedre måloppnåelsen og utnytte midlene bedre

- Målene er godt utformet for å bidra til et bredt inkluderingsarbeid, men det bør tydeliggjøres dersom det skal gis ytterligere prioritet til å nå mål om varig deltakelse og økt grad av medlemskap for målgruppene. Tiltak kan være å utarbeide kriterier for måloppnåelse, og å tydeliggjøre dette for forvaltningsenhetene, f.eks. gjennom felles faglige diskusjoner.
- Ordningen rettes mot de mest barnerike kommunene, men kommunenes innvandrerandel og andel familier på varig lavinntekt varierer. Flere kommuner utenfor ordningen har like store eller høyere andel av målgruppene som kommuner i ordningen.
- Finne bedre balanse mellom bevilgning og tilskuddets nedslagsfelt
- Videreutvikle felles faglige forståelse mellom forvaltningsenhetene, for å sikre likere praksis og vurderinger
- Forenkle rapporteringskrav og videreutvikle rapporteringssystemet

IDEAS²EVIDENCE
Bygger kunnskap

Hva bygger konklusjonene på?

Hva er god måloppnåelse i *Inkludering i idrettslag?*

- Nås målgruppene, og bidrar tilskuddet til høy aktivitet i målgruppene?
- Virker tilskuddet rekrutterende, og fører det til medlemsøkning i idrettslagene?
- Omsettes økt bevilgning i økt aktivitet – herunder flere idrettslag, tiltak og deltakere?
- Omsettes midlene i mer inkluderende idrettslag?
- Opplever barn og unge seg inkludert på en eller annen trygg arena med organisert aktivitet; forebygger aktiviteten at enkeltbarn/-ungdom havner «utpå»?
- Utløser tilskuddet noe annet – eller mer – enn det idrettslagene ville gjort uten tilskudd?

Hva utløser tilskuddet og hvilken betydning har det?

- Idrettslagene og IR/IK mener tilskuddet er viktig, og at målene med tilskuddet nås.
- Betydningen varierer:
 - for noen er tilskuddet avgjørende for å utløse nye aktiviteter, eller for å finansiere tiltak de ellers ikke ville ha gjort;
 - for noen er tilskuddet et «klapp på skulderen» til å fortsette det de allerede gjør;
 - for noen gjør tilskuddet at de kan prioritere fellesskaps-tiltak som like klær eller sosiale tilstelninger med foreldre;
 - for noen skaper tilskuddet legitimitet i vanskelige diskusjoner om å la være å innkreve kontingenter eller bistå enkeltmedlemmer med andre utgifter;
 - og det øker bevissthet og kunnskap og problemstillinger knyttet til inkludering.
- Vi finner eksempler på at tilskuddet brer ut idrettslagenes ordinære tilbud, og etablerer faste lavterskeltilbud som drives videre uten støtte fra tilskuddet

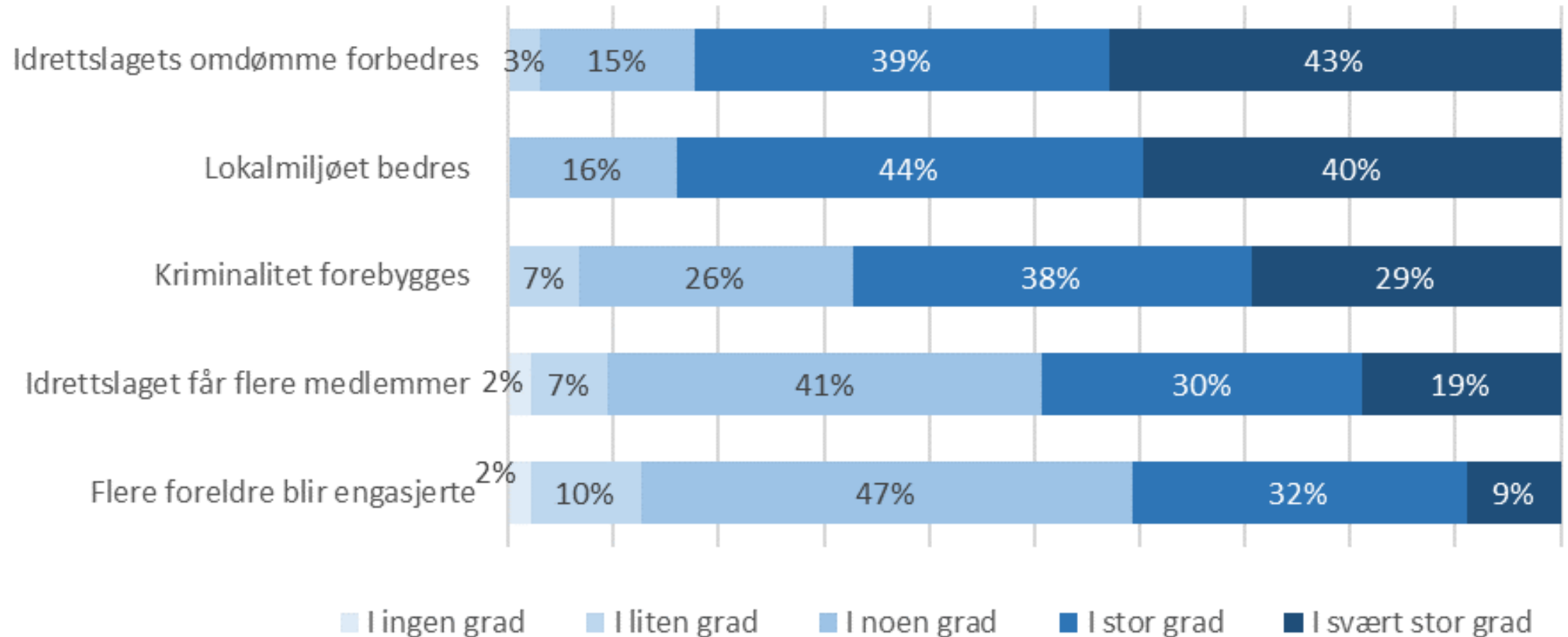
Er det forskjell i inkluderingsarbeid i idrettslag før og etter tilskudd? I idrettslag med og uten tilskudd?

- Svaret er både ja og nei.
- I noen idrettslag er det vanskelig å se hvilken forskjell tilskuddet har gjort.
- Vi finner eksempler på idrettslag og idrettsråd utenfor ordningen som jobber aktivt med inkludering, og det er ikke nødvendigvis så lett å se forskjell på disse lagenes inkluderingsarbeid. Noen bruker andre støtteordninger – andre lag finansierer arbeidet på andre måter.
- Vi ser også antydninger til at idrettsråd og -lag som kunne vært i ordningen har behov for økt bevissthet og bistand til å jobbe mer inkluderende.

Andre virkninger

Idrettslagenes vurderinger av virkninger av inkluderingsarbeidet. Kilde: Idrettslagenes tilskuddsrapportering for 2019. N=119-138.

Når målgruppene, og bidrar tilskuddet til høy aktivitet i målgruppene? Virker tilskuddet rekrutterende, og fører det til medlemsøking i idrettslagene?

IDEAS2EVIDENCE
Bygger kunnskap

- Det finnes i liten grad historiske data på antall deltakere og hvor mange nye medlemmer fra målgruppene som rekrutteres fra tiltakene. Derfor er det vanskelig å vurdere om målgruppene er nådd gjennom perioden, og om de tallene som finnes er tilfredsstillende.
- I 2019 deltok over 26.000 barn og unge i tilskuddsfinansierte aktiviteter
- I 2019 jobbet 62 prosent av lagene spesifikt for å rekruttere jenter med innvandrerbakgrunn til inkluderingstiltaket, men det er fremdeles en overvekt av gutter blant deltakerne. Kjønnsforskjellen er noe høyere blant ungdommene (13-19 år).
- I underkant av 4000 barn fra målgruppene ble medlem i idrettslag i forbindelse med aktivitetene.

Økt bevilgning har ført til høyere tildelingsbeløp men ikke tilsvarende vekst i idrettslag

Tabell 5.1: Bevilgning, antall idrettslag med tilskudd og gjennomsnittlig bevilgning per idrettslag. 2013-2019. Kilde: NIFs årlige tilskuddsrapporteringer 2013-2019.

År	Bevilgning	Antall idrettslag	Gjennomsnittlig bevilgning per idrettslag
2013	9 500 000	305	31 148
2014	10 500 000	325	32 308
2015	11 500 000	338	34 024
2016	13 500 000	347	38 905
2017	14 500 000	356	40 730
2018	15 500 000	395	39 241
2019	18 000 000	384	46 875

Hvordan har bevilgningsøkningen blitt fordelt?

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Prosentvis økning
Oslo Idrettskrets	2,22	2,95	3,05	3,57	3,68	3,70	4,00	80 %
Bergen idrettsråd	1,89	1,90	2,00	2,10	2,20	2,20	2,20	16 %
Trondheim Idrettsråd	0,80	0,83	0,85	0,93	1,01	1,34	2,00	150 %
Akershus idrettskrets	0,90	0,92	1,05	1,10	1,43	1,60	1,90	111 %
Stavanger idrettsråd	0,75	0,77	0,85	0,90	0,96	1,00	1,23	64 %
Tromsø idrettsråd	0,55	0,57	0,60	0,68	0,75	0,85	0,90	64 %
Fredrikstad Idrettsråd	0,52	0,54	0,58	0,60	0,66	0,68	0,88	69 %
Kristiansand idrettsråd	0,60	0,62	0,65	0,68	0,73	0,80	0,85	42 %
Sarpsborg idrettsråd	0,34	0,36	0,41	0,45	0,50	0,54	0,75	121 %
Drammen idrettsråd	0,63	0,65	0,80	1,00	1,14	1,10	0,70	11 %
Bodø idrettsråd			0,25	0,31	0,39	0,40	0,55	120 %
Vestfold idrettskrets (Sandefjord og Larvik ir)				0,22	0,44	0,43	0,47	114 %
Haugesund idrettsråd	0,20	0,27	0,31	0,31	0,33	0,36	0,37	85 %
Rogaland idrettskrets (Sandnes ir)						0,32	0,35	9 %
Telemark idrettskrets (Skien og Porsgrunn ir)				0,10	0,16	0,20	0,20	100 %

Betydelige svingninger i antall tildelinger innad i forvaltningsenhetene

Tabell 5.2: Antall idrettslag fordelt på forvaltningsenhetene i ordningen. Kilde: NIFs rapportering til KUD (2013-2017) og idrettsråds/-kretsers innrapportering til NIF (2018 og 2019).

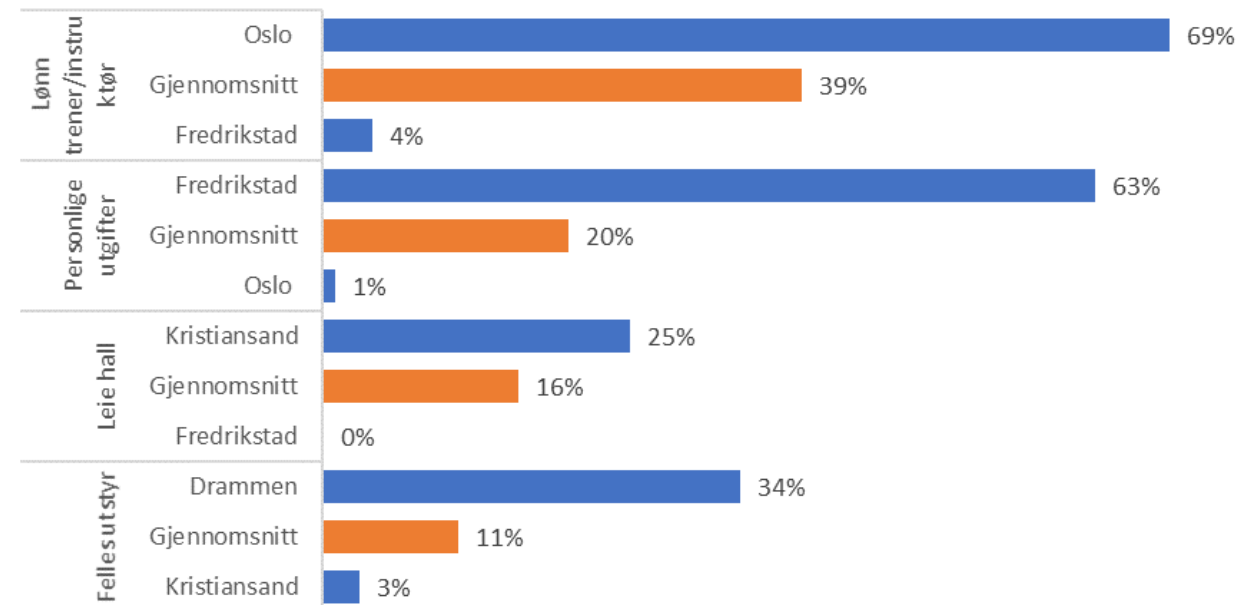
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Økning 2013-2019	Økning 2015-2019
Oslo idrettsråd	56	40	41	40	i.d.	50	51	-9 %	24 %
Bergen idrettsråd	52	60	65	60	i.d.	59	45	-13 %	-31 %
Trondheim idrettsråd	17	12	25	42	i.d.	50	45	165 %	80 %
Akershus idrettskrets	48	57	49	29	i.d.	40	39	-19 %	-20 %
Stavanger idrettsråd	25	39	22	22	i.d.	23	32	28 %	45 %
Tromsø idrettsråd	23	25	25	20	i.d.	43	31	35 %	24 %
Fredrikstad idrettsråd	36	36	36	35	i.d.	24	48	33 %	33 %
Kristiansand idrettsråd	21	16	16	17	i.d.	22	17	-19 %	6 %
Sarpsborg idrettsråd	18	27	30	32	i.d.	26	17	-6 %	-43 %
Drammen idrettsråd	7	11	16	19	i.d.	13	11	57 %	-31 %
Haugesund idrettsråd	2	2	2	3	i.d.	i.d.	4	100 %	100 %
Bodø idrettsråd			11	11	i.d.	10	12		
Vestfold idrettskrets				15	16	17	17		
Rogaland idrettskrets				0	5	i.d.	4		
Telemark idrettskrets				2	4	8	11		
Totalt	305	325	338	347	-	385	384	26 %	14 %

Ulik forvaltningspraksis

- Forvaltningsenhetene har ulike vurderinger av hvilke målsettinger som er viktigst å jobbe mot – og dermed hvilke tiltak det bør gis midler til, og hvor mye.
- Størrelsen på tilskuddsbeløpene varierer betydelig mellom forvaltningsenhetene.

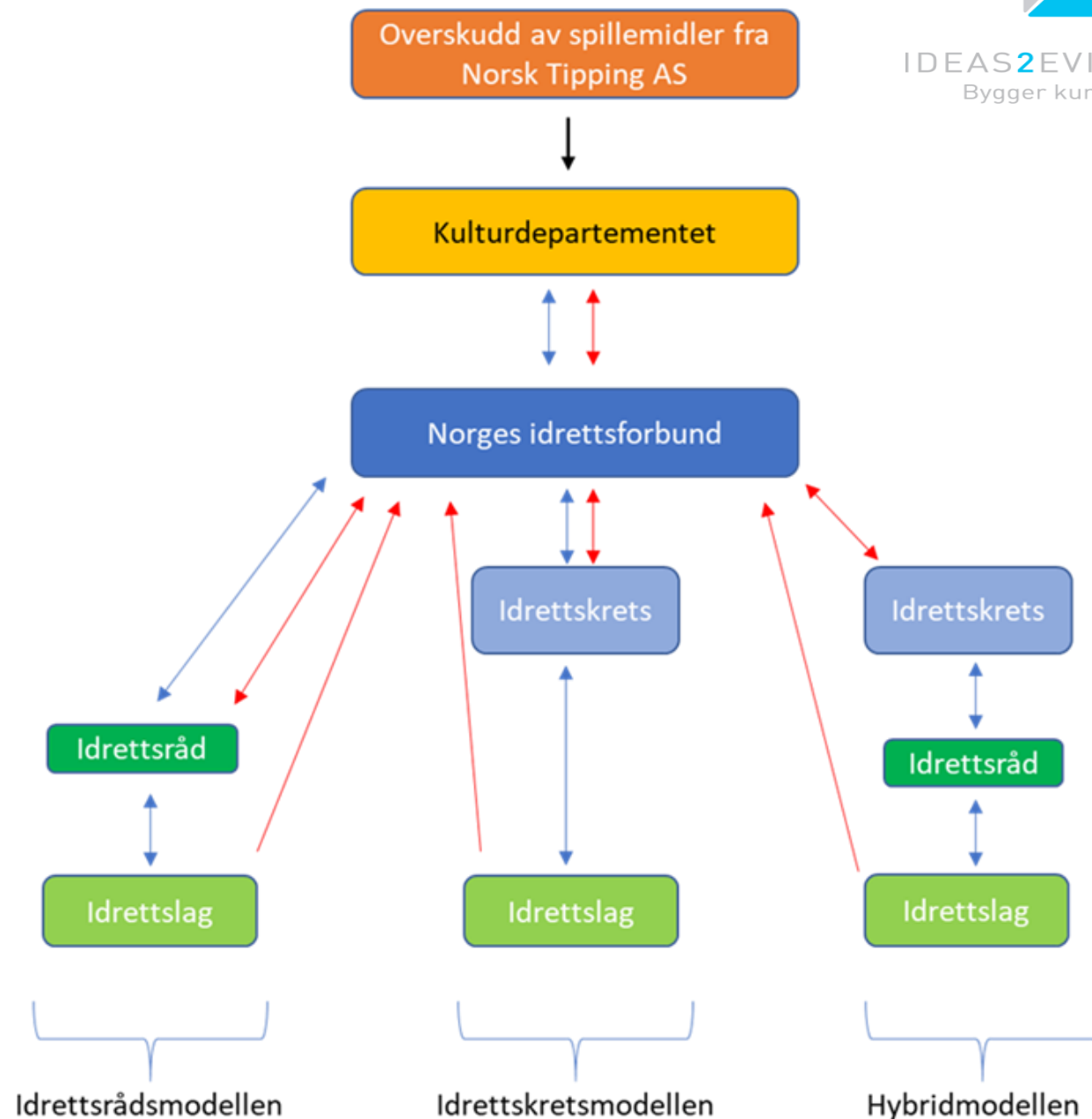
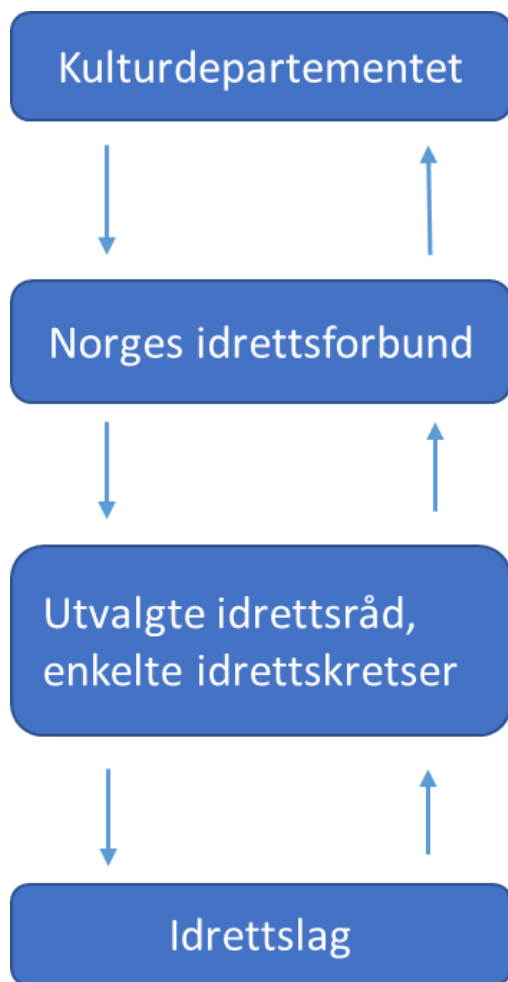
Figur 5.1: Ulike utgiftskategoriens andel av samlede utgifter. Gjennomsnitt, minimum og maksimum, blant lag som rapporterte i 2019. N=226.

Forvaltningsmodell

IDEAS2EVIDENCE
Bygger kunnskap

Grense for administrasjonskostnader

- I 2019 ble nivået på administrasjonskostnader konkretisert til ti prosent.
 - Innført for å sikre at midlene skal gå til aktivitet i idrettslag, for å unngå ulik praksis for bruk av tilskudd mellom forvaltningsenheter, og for å unngå profesjonalisering i idretten.
 - Har ført til kutt i stillinger og oppgaver; at praksis har blitt likere mellom rådene samt diskusjoner og misnøye.
- Alle anerkjenner at ordningen krever administrasjon, men ikke hvor mye, eller hva som defineres som administrasjon. Det er vanskelig å finne grenseverdien for avtakende nytte.
- Alternative løsninger
 - Beholde bestemmelsen uendret – eventuelt forutsette at kommuner bidrar med administrativ kapasitet i idrettsrådene
 - Beholde bestemmelsen men uten å medberegne aktivitetsguide
 - La idrettsrådene selv finne riktig balanse innenfor betingelsen om at «tilskudd skal gis til tiltak i regi av idrettslag»

IDEAS²EVIDENCE
Bygger kunnskap

TAKK FOR MEG!